

Regeringskansliet Landsbygds- och
infrastrukturdepartementet

Remiss om uppdrag att föreslå ändringar i trafikbullerförordningen.

Er beteckning: LI2026/00657

Om ärendet

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet har översänt Boverkets slutrapportering av regeringsuppdraget att föreslå ändringar i trafikbullerförordningen (rapport 2026:13) på remiss till Länsstyrelsen Uppsala län för att inhämta synpunkter.

Uppdraget innebar att utreda och föreslå betydande ändringar i trafikbullerförordningen i syfte att kraftigt förenkla detaljplanprocessen enligt plan- och bygglagen, och möjliggöra ett ökat och mer differentierat bostadsutbud.

Länsstyrelsens synpunkter

Länsstyrelsen är generellt positiv till åtgärder som förenklar planprocessen och stimulerar bostadsbyggandet. Länsstyrelsen har dock svårt att se att Boverkets förslag medför betydande förbättringar, vare sig för bostadsbyggandet eller för planprocessen. Länsstyrelsen bedömer att de eventuella positiva effekter som förslaget kan medföra inte motiverar de negativa konsekvenserna för människors hälsa.

Ökat och mer differentierat bostadsutbud

Boverket har utgått från att förslaget inte ska möjliggöra byggande av bostäder i mer bullerutsatta områden än vad dagens regler tillåter. Samtidigt medför förslaget att kraven om att förlägga rum för vila och samvaro mot en luddämpad sida helt försvinner. Länsstyrelsen bedömer att det därmed finns risk för att fler enkelsidiga lägenheter byggs i bullerutsatta områden, vilket kan medföra negativa konsekvenser för människors hälsa.

Länsstyrelsen ifrågasätter om förslaget kommer att bidra till ett bostadsutbud som är bättre anpassat till efterfrågan på marknaden. En farhåga är att förslaget, som öppnar upp för större flexibilitet, i högre grad styr mot den lägenhetsstorlek och utformning som är mest ekonomiskt lönsam, även i de fall andra lösningar skulle vara att föredra utifrån såväl bullerhänseende som den faktiska efterfrågan på marknaden.

Länsstyrelsen anser att det saknas en analys av allmänhetens kunskap och medvetenhet gällande hälsorisker kopplade till buller. Det finns därför en risk att efterfrågan på enkelsidiga lägenheter mot bullerexponerad sida inte återspeglar ett informerat val eller människors faktiska önskemål.

En förenklad planprocess

Boverket bedömer att förslaget innebär en betydande förenkling av detaljplaneprocessen, eftersom byggherrar inte längre behöver ta fram underlag som visar möjliga planlösningar redan i detaljplaneskedet. Länsstyrelsen i Uppsala län delar inte den problembild som Boverket beskriver. Enligt Länsstyrelsens bedömning är det möjligt att utforma planbestämmelser som säkerställer en lämplig ljudmiljö i enlighet med dagens regelverk utan att detaljerade planlösningar behöver redovisas i detaljplaneskedet.

Länsstyrelsen kan konstatera att buller kan redovisas på flera olika sätt beroende på vilken information som ska tydliggöras. Ett vanligt sätt är att använda färgfält som visar ljudutbredningen och olika ljudnivåer inom området. Ljudnivåer kan även markeras med ringar vid byggnader för att visa beräknade nivåer vid olika våningsplan. Om kommunen i sin bullerutredning visar att det finns förutsättningar för att skapa en luddämpad sida och samtidigt reglerar i plankartan att lägenheterna ska vara genomgående, bedömer Länsstyrelsen i Uppsala län det som tillräckligt för att visa att planen är acceptabel ur hälsosynpunkt. Detta trots att detaljerade ritningar över lägenheternas planlösningar inte har redovisats.

Länsstyrelsen svarar utifrån vårt regionala perspektiv men har samtidigt förståelse för att förutsättningarna kan se annorlunda ut i storstadslän där bullersituationen kan vara mer komplex och där krav på redovisning av planlösningar kan behöva ställas för att säkerställa att planförslaget kan genomföras.

Länsstyrelsen känner inte igen Boverkets beskrivning av att reglerna tillämpas felaktigt (avsnitt 4.2). Problemet med felaktigt utformade planbestämmelser är inte specifikt relaterat till bullerförordningens regler utan ett allmänt problem som inte kommer att lösas genom de föreslagna förändringarna.

Hälsopåverkan

Boverket har med anledning av regeringsuppdraget efterfrågat stöd av Karolinska Institutet i processen att ta fram underlag för att utreda de hälsomässiga konsekvenserna av uppdraget. I rapporten *Hälsokonsekvenser av att ta bort kravet på tillgång till ljuddämpad sida för bullerutsatta bostäder* lyfter Karolinska Institutet att tillgång till en tyst eller ljuddämpad sida är en viktig skyddsfaktor för att minska negativa hälsoeffekter som bland annat sömnstörningar, risk för hjärtinfarkt, stroke och typ 2-diabetes.

Även om Boverkets förslag innebär att kravet på ljuddämpad sida finns kvar för bostadshuset som helhet, innebär det inte nödvändigtvis att alla lägenheter får tillgång till en sådan sida. Boende i dessa lägenheter riskerar att utsättas för en ökad exponering av buller och därmed drabbas de negativa hälsoeffekter som beskrivs i rapporten. Eftersom förslaget möjliggör att även större lägenheter kan förläggas helt mot den bullriga sidan ökar också risken att barn utsätts, samt att de boende exponeras under en längre tidsperiod.

Bristande samhällsekonomisk kostnadsnyttoanalys

Länsstyrelsen anser att Boverket borde ha genomfört en mer utförlig samhällsekonomisk kostnadsnyttoanalys. Boverket framhåller att flera av de uppgifter som skulle ha behövts för en sådan analys är förknippade med betydande osäkerheter. Länsstyrelsen anser dock att samhällsekonomiska analyser alltid bygger på underlag som är förknippade med osäkerheter av varierande grad. Osäkerheten i underlaget bör därför inte i sig utgöra ett skäl för att avstå från att genomföra analysen.

Övriga medskick

Länsstyrelsen är i grunden positiv till förändringar i lagstiftningen som förenklar planprocessen.

Vid bygglovsprövning inom detaljplan görs i dagsläget ingen bedömning av om platsen är lämplig med hänsyn till buller. Den

frågan anses vara prövad i detaljplanen. Länsstyrelsen vill föreslå ett alternativt sätt för att uppnå en förenkling av planprocessen genom att se över möjligheten att genom ändringar i 9 kap PBL lägga över ansvar på bygglovsprövningen. Om det i bygglovet säkerställs att hälften av bostadsrummen verkligen orienteras mot tyst sida kan planprocessen begränsas till att kommunen i detaljplanearbetet tar fram ett underlag som visar att det finns *förutsättningar* för att skapa en så kallad ljuddämpad sida. Den konkreta utformningen av lägenheterna och säkerställandet av att kraven faktiskt uppfylls följs därefter upp i bygglovsskedet. På så sätt kan förutsättningarna för en ljuddämpad sida hanteras och säkerställas inom ramen för detaljplanen, utan att det nödvändigtvis krävs reglerande planbestämmelser eller redovisning av planlösningar.

Länsstyrelsen instämmer i det som står i avsnitt 7.4 och som handlar om att hantera buller vid källan. Buller är ett befintligt samhällsproblem som inte enbart kan hanteras genom att säkerställa en god bullersituation i nya detaljplaner. Även om bullerfrågan beaktas i planeringen av ny bebyggelse kvarstår problemet för den befintliga bebyggelsen där många människor redan i dag är utsatta för buller. Det är därför viktigt att arbetet med att minska buller bedrivs på flera nivåer och att åtgärder även riktas mot själva bullerkällorna. Ett sådant arbete kan bland annat ske genom de transportpolitiska målen, genom en tydligare styrning av Trafikverkets arbete med buller samt genom förordningen (2004:675) om omgivningsbuller.

De som medverkat i beslutet

Beslut i detta yttrande har fattats av landshövding Stefan Attefall med tillförordnad chef plan- och bostadsenheten Anna Silver som föredragande. I den slutliga handläggningen har också länsråd Cecilia Magnusson, chef samhällsavdelningen Kristina Jansson samt miljöskyddshandläggare Kjersti Wik medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.